

La Família - 14. Les tres paraules

Estimats germans i germanes, bon dia!

La catequesi d'avui és com la porta d'entrada d'una sèrie de reflexions sobre la vida de la família, la seva vida real, amb el seu ritme i els seus esdeveniments. Damunt d'aquesta porta d'entrada hi ha escrites tres paraules que ja he fet servir altres vegades. I aquestes paraules són: ***si us plau, gràcies, ho sento***. De fet aquestes paraules obren el camí per a viure bé en una família, per a viure en pau. Són paraules senzilles, però no gaire fàcils de dur-les a la pràctica! Contenen una gran força: la força per a protegir la casa, fins i tot a través de moltes dificultats i proves; més aviat la seva mancança obre a poc a poc esquerdes que la poden fer enderrocar finalment.

Nosaltres les entenem normalment com les paraules de «bona educació». D'acord, una persona ben educada demana permís, diu gràcies o demana perdó si s'equivoca. D'acord, la bona educació és molt important. Un gran bisbe, sant Francesc de Sales, deia que «la bona educació és ja mitja santedat». Però, aneu en compte, en la història hem conegut també un formalisme de les bones maneres que es pot convertir en una màscara que amaga l'aridesa de l'esperit i el desinterès pels altres. S'acostuma a dir: «Darrere de tantes bones maneres s'hi amaguen els mals costums.» Ni tan sols la religió és immune a aquest risc, que fa derivar el compliment formal en mundanitat espiritual. El diable que tempta Jesús fa servir bones maneres i cita la Sagrada Escriptura, sembla un teòleg! El seu estil sembla correcte, però la seva intenció és desviar de la veritat de l'amor de Déu. Nosaltres en canvi entenem la bona educació en els seus termes autèntics, on l'estil de les bones relacions està fermament arrelat en l'amor del bé i en el respecte de l'altre. La família viu de la delicadesa d'estimar.

La primera paraula és ***si us plau***. Quan ens preocupem de demanar educadament fins i tot allò que pensem que podem esperar, posem un veritable impediment a l'esperit de la convivència matrimonial i familiar. Entrar en la vida de l'altre, fins i tot quan forma part de la nostra vida, demana la delicadesa d'una actitud no invasiva, que renova la confiança i el respecte. La confiança, en definitiva, no et permet donar-ho tot per descomptat. I l'amor, com més íntim i profund és, més exigeix el respecte de la llibertat i la capacitat d'esperar que l'altre obri la porta del seu cor. En aquest sentit recordem aquella paraula de Jesús en el llibre de l'Apocalipsi: «Mira, sóc a la porta i truco. Si algú escolta la meua veu i obre la porta, entraré a casa seva i soparé amb ell i ell amb mi» (3,20). Fins i tot el Senyor demana permís per entrar! No ho oblidem. Abans de fer una cosa amb la família: «Si us plau, ho puc fer? T'agrada que jo ho faci així?» Quin llenguatge més educat i ple d'amor! I això fa tant de bé a les famílies!

La segona paraula és ***gràcies***. Algunes vegades penso que ens estem convertint en una societat de males maneres i de males paraules, com si això fos un senyal d'emancipació. Ho hem sentit dir tantes vegades, fins i tot públicament. L'amabilitat i la capacitat d'agrair s'interpreten com un signe de feblesa, a vegades susciten fins i tot desconfiança. Aquesta tendència ha de ser combatuda en el si de la família. Hem de ser intransigents

en l'educació de l'agraïment, del reconeixement: la dignitat de la persona i la justícia social passen per aquí. Si la vida familiar es viu d'aquesta manera, també ho farà la vida social. L'agraïment, després, per a un creient, és el cor mateix de la fe: un cristià que no sap agrair és un que ha oblidat el llenguatge de Déu. Escolteu bé: un cristià que no sap agrair és un que s'ha oblidat del llenguatge de Déu. Recordem la pregunta de Jesús, quan va guarir els deu leprosos i només un d'ells va tornar per donar-li les gràcies (cf. Lc 17,18). Una vegada vaig sentir dir a una persona gran, molt sàvia, molt bona, senzilla, però amb aquella saviesa de la pietat, de la vida: «L'agraïment és una planta que només creix en la terra de les ànimes nobles.» Aquella noblesa de l'ànima, aquella gràcia de Déu en l'ànima ens porta a dir gràcies, a l'agraïment. És la flor d'una ànima noble. És una cosa ben bonica!

La tercera paraula és *ho sento*. Paraula difícil, sens dubte, però tan necessària. Quan falta, les petites esquerdes es fan més grans —sense voler-ho— fins convertir-se en forats profunds. No en va en la pregària ensenyada per Jesús, el Parenostre, que resumeix totes les peticions essencials per a la nostra vida, trobem aquesta expressió: «Perdoneu les nostres culpes, així com nosaltres perdonem els nostres deutors» (cf. Mt 6,12). Reconèixer haver faltat i desitjar tornar allò que s'ha pres —respecte, sinceritat, amor— ens fa dignes del perdó. I així s'atura la infecció. Si no som capaços d'excusarnos vol dir que encara no som capaços de perdonar. A la casa on no es demanen disculpes, comença a faltar-hi l'aire, les aigües s'hi estanquen. Tantes ferides en els sentiments, tants trencaments en les famílies comencen amb la pèrdua d'aquesta paraula preciosa: «Disculpa'm.» En la vida matrimonial es discuteix, a vegades fins i tot «es tiren els plats pel cap», però us dono un consell: no deixeu que el dia acabi sense fer les paus! Escolteu-ho bé: us heu barallat la muller i el marit? Els fills amb els pares? Us heu barallat molt? No està bé, però aquest no és el veritable problema. El problema és que aquest sentiment estigui present encara l'endemà. Per això, si us heu discutit, que no acabi mai el dia sense fer les paus amb la família. I com haig de fer les paus? Agenollant-me? No! Només un petit gest, una cosa petita, i l'harmonia familiar torna. N'hi ha prou amb una carícia! Sense paraules. Però no hem d'acabar mai el dia a casa sense fer les paus! Ho heu entès? No és fàcil, però s'ha de fer. I amb això la vida serà més bonica.

Aquestes tres paraules-clau de la família són paraules senzilles, i potser en un primer moment ens faran somriure. I quan les oblidem, no hi ha res que ens faci riure, oi? La nostra educació, potser, les descuida massa. Que el Senyor ens ajudi a posar-les altra vegada al seu lloc, en el nostre cor, a casa nostra, i també en la nostra convivència civil.

I ara us invito a repetir tots junts aquestes tres paraules: «si us plau», «gràcies», «ho sento». Tots junts: (plaça) «si us plau», «gràcies», «ho sento». Són les paraules per aconseguir l'amor en la família, perquè la família quedi en pau. Després repetim aquell consell que he donat, tots junts: No acabar mai el dia sense fer les paus. Tots: (plaça): No acabar mai el dia sense fer les paus. Gràcies.